

Erfaringsopsamling og evaluering i forhold til implementeringen af det nationale modul Professionsviden og forskning i relation til social og specialpædagogik

1. Indledning

Denne afrapportering omhandler arbejdsopgave B i henhold til *Kommissorium for kvalitetssikring og udvikling af nationale moduler i Pædagoguddannelsen juni 2014*. Ifølge kommissoriet er arbejdsopgaven følgende:

- At forestå en løbende erfaringsopsamling på – og en første evaluering af – implementeringen af det konkrete nationale modul, som er arbejdsgruppens genstandsfelt.

Det er yderligere beskrevet, at arbejdsgruppen skal:

- 1) Fastlægge en metode til løbende registrering af de erfaringer, der gøres med implementeringen af det konkrete nationale modul, der er arbejdsgruppens genstandsfelt. Metoden skal omfatte erfaringsparametre relevante for det pågældende modul, og skal kunne anvendes på alle uddannelsessteder.
- 2) Forestå en samlet systematisk evaluering af de nye moduler, som bl.a. indeholder en fælles opsamling af den erfaringsregistrering der sker på det enkelte uddannelsessted.

Opgaven har været udført i perioden 1.6-2015-1.2-2017 og afrapporteres senest 1. februar 2017. Dette sker efter aftale med Mette Lyager projektkonsulent / VIA, der har været tilknyttet opgaven siden efteråret 2016. Der har været afsat følgende ressourcer til opgaven til arbejdsgruppens medlemmer: 74 arbejdstimer til arbejdsgruppens medlemmer og 90 arbejdstimer til arbejdsgruppens formand.

Arbejdsgruppens medlemmer har været:

- Britta Kusk Nørgaard UCN
- Benedicte Bernstoff UC Syd
- Anette Bøjgaard Schleicher UCL
- Eigil Strandbygaard Kristiansen VIA
- Gitte Lyng Rasmussen UCC / tovholder (formand)

Arbejdsgruppen bestod i udgangspunktet af repræsentanter fra alle UC'er. Hans Månsson UCSJ udtrådte af arbejdsgruppen i efteråret 2016. I samråd med ledelsessekretariatet i UCSJ blev det besluttet ikke at finde en ny repræsentant. Det blev vurderet, at det ville være vanskeligt for en ny repræsentant at indgå i dette afsluttende skriftlige arbejde. Det betyder, at evalueringen er foretaget ved UCN, UC Syd, UCL, VIA og UCC. Modultovholder Christian Sung Dan Pedersen fra UCSJ har bidraget med informationer og materialer til dokumentoversigten, så UCSJ indgår i denne.

2. Anbefalinger til pædagoguddannelsens ekspertgruppe:

Vi vil indlede denne afrapportering med de anbefalinger, der er fremkommet på baggrund af arbejdet med det indhentede evalueringsmateriale. Der er tale om anbefalinger, der har sin rod i de interviewede underviseres tilbagemeldinger om de behov for forandringer, der er i forhold til modulet. Der er tale om punkter, der er enighed om på tværs af de interviewede undervisere og dermed også på tværs af UC'erne. Det er anbefalinger, arbejdsgruppen vil opfordre til, tages med i betragtning ved førstkommende revidering af *Bekendtgørelsen af uddannelse til*

Professionsbachelor som pædagog:

- **Modulets længde:** Det er en samstemmende tilbagemelding fra de deltagende undervisere, at modulet er for kort. Det anbefales derfor, at der gøres noget ved længden af modulet. Modulets indhold kan være abstrakt og vanskeligt tilgængeligt for pædagoguddannelsens blandede gruppe af studerende. Sammenholdt med modulet længde på 6-7 uger er det vanskeligt didaktisk og læringsmæssigt at få modulet til at give mening for alle studerende på specialiseringen.
- **Modulevaluering, prøver og prøveformer:** Som det fremgår af nedenstående oversigt er modulet placeret forskelligt på UC'erne. Uanset modulets placering er det en fælles tilbagemelding, at modulets evaluering/godkendelse (en synopsis/et undersøgelsesdesign mv.), de efterfølgende prøver og tilhørende prøveformer, henholdsvis en fælles præsentationsportfolio (hvis skriftlige materiale ikke indgår i bedømmelsen) eller en skriftlig projektopgave er problematiske. Det anbefales derfor, at der foretages en ændring af modulets evaluering, samt prøveformerne på specialiseringen. Det anbefales, at modulets godkendelse slås sammen med den efterfølgende prøve. Som pædagoguddannelsen er struktureret nu, er der mange forskellige opgaver, indholdselementer mv., den studerende skal forholde sig til på samme tid og i løbet af kort tid.
- **Kontinuitet:** Det er forskelligt, i hvilken udstrækning undervisere oplever kontinuitet i forhold til at undervise på modulet og på andre specialiseringsmoduler. Dermed er det også forskelligt, i

hvilken udstrækning undervisere oplever og har erfaringer med, at kunne bringe erfaringer og viden med fra det ene modul til det andet og skabe sammenhæng mellem moduler, herunder planlægge på baggrund af kendskab til studerende og deres læringsprocesser. Der er et udbredt ønske blandt de interviewede undervisere om, at der skabes mulighed for at skabe sammenhæng og kontinuitet imellem moduler og kendskab til studerende. Dette menes at kunne virke befordrende læringsmæssigt og didaktisk.

- **Erfaringsudveksling internt og imellem UC'er.** Det er forskelligt, i hvilken udstrækning videnskabsteori tidligere har været tematiseret på pædagoguddannelsen. Modulets metateoretiske indhold gør det nødvendigt, at der skabes mulighed for erfaringsudveksling internt på de enkelte uddannelser og imellem undervisere fra de forskellige UC'er. Det er en fælles tilbagemelding, at der er behov for at arbejde med, hvordan meta- og videnskabsteoretiske perspektiver udvælges og tilrettelægges i en uddannelse, der både er professionsrettet og rettet imod videreuddannelse. Det anbefales derfor, at der arbejdes med udviklingen af didaktik i relation til modulet *Professionsviden og forskning*, herunder hvordan forholdet mellem teori og praksis kan tilgodeses og udfoldes.

3. Evaluering af det nationale modul Professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik

Som svar på opgaven om at udvikle et evalueringsdesign blev der i sommeren 2015 udformet et skriftligt evalueringsdesign (se bilag 1). Dette evalueringsdesign blev udsendt til en række undervisere tilknyttet modulet i efteråret 2015. Svarprocenten for dette materiale var lav (5 undervisere responderede), derfor vurderede arbejdsgruppen, at det var nødvendigt at indhente og inddrage andet datamateriale til brug for denne afrapportering. Det efterfølgende arbejde har derfor omfattet to dele: en dokumentindsamling og fælles gennemgang af de repræsenterede UC'ers materialer (se de to næstfølgende afsnit) og gennemførelsen af kvalitative interviews med undervisere tilknyttet modulet. Se afsnit 3.3 for analysen og bearbejdningen af disse. Det har været arbejdsgruppens medlemmer, der har indhentet materialer i form af studieordninger og planer, modul og undervisningsplaner mv. fra hvert deres UC.

I det følgende gennemgår vi resultaterne af vores dokument- og empiriindsamling.

3.1: Overblik over modulets placering og erfaringsregistrering på UC'erne

Som det fremgår af nedenstående oversigt er modulet placeret forskelligt på specialiseringen på de 6 UC'er. Placeringen spænder fra, at modulet er det første modul de studerende møder på specialiseringen (UCSJ), til at modulet er specialiseringens sidste modul (UCC og UCL). 3 af UC'erne placerer modulet som det 2. specialiseringsmodul i forlængelse af 2. lønnede praktik (VIA, UCN og UC Syd). Der er derfor forskelle i, om modulet i planlægningen, tilrettelæggelsen og udførelsen tænkes som et modul, der f.eks. står i tæt forbindelse med 2. lønnede praktik, eller om det er et modul, der skal indgå i og virke forberedende til skrivningen af specialiseringens kompetencemålsprøve 2 og bachelorprojektet. Det er forskelligt, hvor mange gange modulet har været gennemført. Det skyldes dels den nævnte forskellige placering på specialiseringen, dels at der er forskelle i på, hvilket tidspunkt man på de enkelte UC'ere valgte at lade studerende fra 2007 uddannelsen overgå til 2014 uddannelsen. På nuværende tidspunkt har modulet været gennemført 3 gange i VIA, UC Syd og UCN, 5 gange i UCSJ, 1 gang i UCL og 1 gang i UCC. I UCC dog kun på uddannelsen til meritpædagog, hvorfra erfaringerne i denne rapport stammer. I UCC gennemføres det første modul på ordinær uddannelse i foråret 2017.

Specialisering: Social- og specialpædagogik

Oversigt fra arbejdsgruppen vedr. det nationale modul pædagogisk forskning og viden, december 2016

UCL	3. semester (fortsat)		4. semester		5. semester			6. semester		7. semester	
NBI/ andre modul-numre	Modul 8	2. Praktik – modul 9,10 og 11	Modul 12	Modul 13	Modul 14	3. Praktik Modul 15,16 og 17	Modul 18	Modul 19	Bachelorprojekt Inkl. 4. praktik/ modul 20 og 21		
Modultitel	Mennesker i udsatte positioner	Relation og kommunikation	Inklusion eller eksklusion	Tværfagligt samarbejde	Valgfrie modul	Samarbejde og udvikling	Valgfrie modul	Professionsviden og forskning			
ECTS	10	30	10	10	10	30	10	10	20		
Prøve		K1 sK3				sK4		K2	BA		
UCSJ	3. semester (fortsat)		4. semester		5. semester			6. semester		7. semester	
	Modul 7	2. Praktik	Modul 8	Modul 9	Modul 10	3. Praktik	Modul 11	Modul 12	Bachelorprojekt Inkl. 4. praktik		
Modultitel	Professionsviden og forskning	Relation og kommunikation				Samarbejde og udvikling					
ECTS	10	30	10	10	10	30	10	10	20		
Prøve		sK3	sK1			sK4			BA		
VIA	3. semester (fortsat)		4. semester		5. semester			6. semester		7. semester	
	Modul 7	2. Praktik	Modul 8	Modul 9	Modul 10	3. Praktik	Modul 11	Modul 12	Bachelorprojekt Inkl. 4. praktik		
Modultitel	Mennesker i udsatte positioner	Relation og kommunikation	Professionsviden og forskning (Nationalt modul)	Valg Modul 1	Samarbejde på tværs	Samarbejde og udvikling	Valg Modul 2	Identitet og fællesskab			
ECTS	10	30	10	10	10	30	10	10	20		
Prøve		sK3	sK1		TPE	sK4	VO	sK2	BA		

UCN	3. semester (fortsat)		4. semester		5. semester			6. semester		7. semester	
	Modul 7	2. Praktik	Modul 8	Modul 9	Modul 10	3. Praktik	Modul 11	Modul 12	Bachelorprojekt Inkl. 4. praktik		
Modultitel	Mennesker i udsatte positioner	Relation og kommunikation	Professionsviden og forskning (Nationalt modul)	Samarbejde på tværs	Valg Modul 1	Samarbejde og udvikling	Valg Modul 2	Identitet og fællesskab			
ECTS	10	30	10	10	10	30	10	10	20		
Prøve		sk3	sk1		TPE	sk4	VO	sk2	BA		
UCSYD	3. semester (fortsat)		4. semester		5. semester			6. semester		7. semester	
	Modul 8	Modul 9/2. Praktik	Modul 10	Modul 11	Modul 12	Modul 13/ 3. praktik	Modul 14	Modul 15	Bachelorprojekt Inkl. 4. praktik		
Modultitel	Område 1: Mennesker i udsatte positioner	Relation og kommunikation	Professionsviden og forskning (Nationalt modul)	Valgfrit område	Udviklingsarbejde	Samarbejde og udvikling	Område 2: Identitet og fællesskaber	Det tværprofessionelle element			
ECTS	10	30	10	10	10	30	10	10	20		
Prøve		sk3	sk1		VK5	sk4	SK2	TPEK6	BA		
UCC	3. semester (fortsat)		4. semester		5. semester			6. semester		7. semester	
	Modul G	2. Praktik	Modul H	Modul I	Modul J	3. Praktik	Modul K	Modul L	Bachelorprojekt Inkl. 4. praktik		
Modultitel	Omsorg, læring og udvikling	Relation og kommunikation	Valgfrit kompetenceområde 1. del	Valgfrit kompetenceområde 2. del	Profession og samarbejde – tværprofessionelt modul	Samarbejde og udvikling	Individ, fællesskab og samfund	Professionsviden og forskning			
ECTS	10	30	10	10	10	30	10	10	20		
Prøve		sk3		Ekstern prøve	TPE	sk4	SK1	SK2	BA		

3.2: Erfaringsregistrering på UC'erne

Ifølge den udfoldede beskrivelse af opgave B skal den systematiske erfaringsopsamling indeholde en fælles opsamling af den erfaringsregistrering, der finder sted på uddannelsesstederne. Som det fremgår af nedenstående skema, finder der løbende evaluering og erfaringsregistrering sted på de 6 UC'er:

Dokument- og dataoversigt i forhold til evaluering af modulet Pædagogisk forskning og viden

For at få overblik over, hvilke typer dokumenter, der er relevante, har vi foretaget følgende opdeling:

På det politiske-strategiske niveau: Professionsbachelor- og uddannelsesbekendtgørelsen, prøvebekendtgørelsen og den nationale modulbeskrivelse.

På øvrige niveauer indgår materialer og dokumenttyper, som følger:

	Intenderede mål og indholdsbeskrivelser	Implementerende og realiserede niveau	Evaluerende niveau
UCVIA	Studieordning Teamets studieplan/ modul-notat Studieaktivitetsmodel	Undervisningsplan og litteraturliste Interview med undervisersteam	Evalueringskoncept – fælles for alle pædagog-uddannelser i VIA – danner baggrund for: <ol style="list-style-type: none">1) Undervisersteamets opsamling af de studerendes evaluering2) De studerendes evalueringer (Survey eller anden form, efter et rotationsprincip)3) Evt. feed back fra kvalitetsudvalget4) Eksamenskarakterer5) Spørgeguide til uddannelsesleder

UCN	Studieordning (institutionsdel og fællesdel) og studieplan, modulbeskrivelse	Undervisningsplan, litteraturliste, interview med undervisere	<p>Evalueringsrutiner og krav (underviser og de studerende)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Undervisernes opsamling af de studerendes evaluering og teamets egen evaluering 2) De studerendes evalueringsmateriale 3) Eksamenskarakterer
UCC	Studieordning, studieplan og modulplan, studieaktivitetsmodel	Undervisningsplan i modulplan. Interview med undervisere	<p>De studerendes elektroniske evaluering. Sammenfattet i skriftlig rapport. Underviseres mundtlige evaluering med de studerende. Underviseres evaluering af modulet. Modultovholder sørger for, at studerendes evaluering og teamet egen evaluering gives videre til ledelse og på erfaringsudvekslingsmøder.</p>
UCL	Studieordning, modulplan og studieaktivitetsmodel	Studieaktivitetsplan, litteraturliste, studieaktivitetsmodel evalueringer med studerende, med undervisere	<p>Mundtlig evaluering med de studerende forestået af undervisere.</p> <p>Eksamenskarakter</p>
UCSJ	Studieordning	Undervisningsplan, modulopgaver, projektsynopsis	<p>Studerendes evalueringer lægges i Fronter og gøres tilgængeligt for studerende</p> <p>Teamtovholder samler op på</p>

			<p>evalueringer</p> <p>På teammøder drøftes evalueringer med henblik på didaktisk udvikling</p> <p>Specialiseringsprøver og bachelorprøve</p>
UCSYD	Fællesstudieordning for UC Syds campusser, studiehåndbog, semesteroversigt, modulbeskrivelse	Modulplan med litteraturliste, Studieaktivitetsmodellen, interview med undervisere	<p>Evalueringskoncept (StudPuls (studerendes evaluering)</p> <p>Undervisers mundtlige evaluering med de studerende.</p> <p>Kompetencemålsansvarliges opsamling af de studerendes evaluering og teamet egen evaluering</p> <p>1) Eksamenskarakterer</p>

Det fremgår af interviewmaterialerne, at evalueringerne bruges internt på uddannelsesstederne.

3.3: Systematisk evaluering af modulet Professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik

I dette afsnit gennemgås resultaterne af den systematiske evaluering af modulet, som har fundet sted i efteråret 2016. Der har været foretaget fokusgruppeinterview med undervisere, der har været og/eller er tilknyttet modulet. Der er foretaget interviews med undervisere i UCN, UCL, UC Syd, VIA og UCC. I alt har 23 undervisere deltaget i undersøgelsen. Pga. den manglende deltagelse i det sidste forløb af arbejdsprocessen har medarbejdere fra UCSJ ikke bidraget med interviewmateriale. Fokusgruppeinterviews med underviserne er foretaget ud fra et fælles spørgeskema (se bilag 2). I de afholdte interviews har der deltaget medarbejdere fra samme adresser eller på tværs af adresser. Det er arbejdsgruppens medlemmer, der har forestået disse interviews. Efterfølgende har hvert arbejdsgruppemedlem sammenfattet 2-3 siders resume af interviewene. Disse resumeer er blevet gennemgået og analyseret i fællesskab af arbejdsgruppen. På baggrund af denne fælles bearbejdning er nedenstående tematikker fremkommet. Det er således tematikker, der er fælles for de bidragende medarbejdere, og som går på tværs af UC'er. Og de fælles tematikker danner baggrund for arbejdsgruppens indledende anbefalinger.

Modulets indhold: Videnskabsteori, metateoretiske perspektiver og forskning udgør det centrale indhold på modulet på tværs af UC'er. Derudover er vidensformer, paradigmer, videnskabsteoretiske metoder og undersøgelsesmetoder, menneskesyn, etiske og institutionelle dilemmaer mv. indhold på modulet. Der gives af underviserne udtryk for, at det er et svært stofområde. Nogle undervisere peger på, at pga. det akademiske indhold så hæves det fagfaglige indhold. Det er også indhold, som de studerende vurderer som abstrakt og med høj sværhedsgrad. Alligevel er det et indhold, som af underviserne vurderes som kvalificerende for de studerendes tænkning, og som bidrager til, at de studerende får det, der bl.a. kaldes; ”*et metaperspektiv på deres fag*” og bl.a. gør dem i stand til at forholde sig til de metoder og tilgange, der præger det social- og specialpædagogiske felt lige nu. En underviser formulerer, at modulets indhold gør de studerende i stand til at overveje; ”*Her arbejder vi sådan og sådan () Hvorfor gør I det? Hvad bygger det egentlig på for et vidensgrundlag, hvad er det for en videnskabsteoretisk tilgang der er her, hvilke konsekvenser har det? Hvad vil det egentlig være svært at forene denne her metode med af andre metoder, fordi det bare ikke hænger sammen?*” Derudover fremhæves modulet og dets indhold at kvalificere de studerende i forhold til SK1prøven og bachelorprojektet; ”*vi oplever at vores fokus på videnskabsteori og forskning kvalificerer de studerende i forhold til SK1*”.

At modulet har et indhold, der er svært og abstrakt, betyder, at nogle studerende ikke finder mening i det. Det kan være vanskeligt at få den brede gruppe af pædagogstuderende med og hæve alle op på et metateoretisk niveau. Der ligger således en didaktisk udfordring i at få indholdet omsat, så det matcher gruppen af studerende og ikke kun dem, som på forhånd behersker en akademisk tænkning eller besidder den særlige kapital hertil; *”Der er en fare for at de der ikke har det med sig kan blive lidt tabt, for der er ikke tid til at tage hånd om det”*. Alligevel giver underviserne på tværs af stederne også udtryk for, at de studerende generelt vurderer modulet positivt.

Flere undervisere giver udtryk for, at der ikke er sammenhæng mellem kompetencemålene på specialiseringen, modulets læringsmål og det beskrevne indhold for modulet. Dette opleves som problematisk; *”Det er vanskeligt, at modulets indhold, læringsmål og evaluering vægter videnskabsteori og forskning, denne vægtning afspejles ikke konsekvent i videns -og færdighedsmålene”*. At indholdet på modulet overvejende er videnskabsteori og forskning har en ringe sammenhæng med specialiseringens kompetencemål.

Den til modulet udarbejdede forskningsoversigt kender de fleste interviewede undervisere til. Anvendelsen af forskningsoversigten af underviserne synes sparsom. Den anvendes primært til at give de studerende inspiration og mulighed for at få øje på forskning på området. Nogle undervisere giver udtryk for, at der er meget kendt stof i forskningsoversigten, men også noget nyt, der er blevet inddraget på modulet, og endelig også noget, som man undrer sig over er kommet med og betragtes som forskning.

Der arbejdes på forskellige måder med inddragelse af forskning og forskningsbaseret viden i modulet. Nogle steder arbejder de studerende med forskningsrapporter; de studerende arbejder med afsøgning af forskning i forskellige datasøgebaser mv. De studerende får via undervisningen kendskab til de forsknings- og udviklingsprojekter, underviserne indgår i, og nogle steder indgår Ph.d. studerende og forskere i undervisningen med f.eks. fælles oplæg og i vejledning om videnskabelige undersøgelsesmetoder. Nogle steder inddrages de studerende i forsknings- og udviklingsprojekter.

Modulets struktur og rammer: Det er en tilbagemelding, at videnskabsteori med fordel kunne placeres tidligere på uddannelsen og således være en del af grundfagligheden, så de studerende har et fælles grundlag og udgangspunkt for specialiseringerne. Herom siges det bl.a.; *”Og måske den slet ikke behøves være placeret på specialiseringen, da det jo er en meget grundlæggende viden, som ikke nødvendigvis har noget med specialiseringen at gøre”*. En underviser fra et andet UC

formulerer det således: *”Modulet måtte gerne ligge som det sidste i grundfagligheden, så alle de studerende havde det samme grundlag til specialiseringen. De arbejder på tværs af specialiseringerne i flere af de efterfølgende moduler, hvor det kunne give god mening at de havde en fælles basisviden”*.

Nogle steder udgør modulets placering en udfordring. Det falder sammen med enten jule- eller sommerferien, således, at modulet opdeles i to dele, med en SK- prøve efter ferien. Dette fremhæves som stærkt problematisk og menes at bryde modulets ”flow”.

Som nævnt i anbefalingerne er det en fælles tilbagemelding, at modulet er for kort. En underviser siger herom; *”Tidshorizonten i forhold til undervisningens omfang.... Der er vi altså lidt på glatbane synes jeg. Der kunne jeg godt bruge noget mere tid så vi kunne gå mere i dybden med det – der er bare ikke tid nok til at man kan gå grundigt nok ned i det”*. Som allerede nævnt beskrives indholdet som svært, hvilket kræver tid; *”Det er vigtigt at de får tid til at få metodiske og videnskabsteoretiske forståelser indlejret, så de kan anvende det til undersøgelse i praktikken og sidenhen i professionen. Modulet er for kort”*. Sværhedsgraden af indholdet på modulet vurderes altså som svært, og når man dertil tager i betragtning, at man flere steder også bruger tid i modulet på den efterfølgende specialiserings kompetencemålsprøve, så vurderes 6 uger som alt for kort tid. De studerende skal (for) mange ting på for kort tid, og underviserne arbejder intenst med at støtte de studerende i at håndtere de mange elementer, der er i spil undervejs i modulet.

Kontinuitet italesættes som vigtigt. At være underviser på flere af de moduler, som ligger op til eller efter modulet, fremhæves; *”Vigtigt at der er gennemgående undervisere, der har modul 8 og 10 og helst også 14, for at sikre sammenhængen mellem at flere moduler dækker det samme kompetencemål. Ved at følge et hold kan man tage didaktiske hensyn til, hvad der er undervist i på modul 8, så de to moduler spiller sammen”*.

Modulet, SK1 og SK2 prøverne og prøveformerne: En tematik på tværs af de forskellige UC'er er forholdet og sammenhængen mellem modulets evaluering (godkendelse) og de efterfølgende prøver, hvad enten der er tale om SK1 eller SK2. Prøveformerne på specialiseringen italesættes som problematiske og af nogle som noget *”makværk”*, der ønskes ændret. Modulets evaluering vurderes som unødvendig; *”Synopsisgodkendelsen virker som dobbeltkontrol, når der er en udprøvning efterfølgende, så må prøven være nok som godkendelse. Prøveformen med præsentationsport folio og produkt der ikke tæller med i bedømmelsesgrundlaget er*

uhensigtsmæssig". Der arbejdes på forskellige måder med at få modulets evaluering til at indgå i og bidrage til den efterfølgende prøve.

Modulets sammenhæng til praksis: At der foretages en kobling til praksis vurderes som vigtigt. Modulets abstrakte indhold og det, der kaldes metatænkning og metaperspektiver, stiller krav til underviserne om at kunne omsætte det til praksis. På et af UC'erne har man skærpet arbejdet med dette på baggrund af de studerendes evaluering. Nogle undervisere fremhæver, at det kræver en hel del af undervisere at kunne; *"hive det her abstrakte teori ned til noget der giver mening i praksis"*. Men når det lykkes, så oplever man studerende, for hvem det også giver mening og forståelse. At koble modulet med praksis gøres på forskellige måder, men anknytningen til praktikkerne fremhæves; *"I starten af modulet hvor de studerende kommer tilbage fra praktik skaber vi målrettet opmærksomhed på forskellige vidensformer i praktikken og forholdet mellem teori og praksis. Derudover beder vi dem om, at forholde indholdet fra vores undervisning til deres praktik"*. Udarbejdelsen af undersøgelsesdesigns, som de studerende kan bruge i forbindelse med empiri til deres prøver og til praktikken, opfattes også som en måde at arbejde med sammenhængen mellem teori og praksis på; *"Koblingen mellem teori og praksis står centralt på begge campus. Konkrete undersøgelsesdesign udvikles tidligt – også allerede på modul 7 – så arbejdet med kvalificering og udvikling her foregår undervejs på studiedage til gavn for praktikken, ligesom dette forarbejde kvalificeres, inddrages og aflæses i forbindelse med SK1 prøven"*.

Disse interviews sammen med dokumentanalysen har vi sammenfattet i indledningens anbefalinger.

4. Opmærksomhedspunkter:

Som en del af arbejdet med delopgave B har der blandt evalueringsgruppens medlemmer rejst sig refleksioner over en række punkter, der ser ud til at være en effekt af en modulopbygget uddannelse. Det er punkter, som vi ønsker at gøre ekspertgruppen opmærksom på, og som vi vil opfordre til tages med i betragtning ved en eventuel revision af pædagoguddannelsen:

- **A og B uddannelse?:** På trods af, at der er tale om et nationalt modul, kan vi konstatere, at der er store forskelle mht. modulets udmøntning. Også internt i de enkelte UC'er er der forskelle imellem, hvordan de enkelte afdelinger arbejder med modulet. På tværs af de tre specialiseringer kan vi ligeledes konstatere, at der er forskelle imellem de kompetencemål, som specialiseringens moduler (herunder det nationale modul) skal kvalificere de studerende i

forhold til. Hvor kompetencemålene i den social- og specialpædagogiske specialisering omhandler tematikker som vidensformer, metoder og paradigmer, handler kompetencemålet på eksempelvis dagtilbud bl.a. om kulturelle medier og udtryksformer. Vi vil opfordre til opmærksomhed på, at man ved at have kompetencemål på de tre specialiseringer med det, der kan betragtes som forskelligt abstraktionsniveau - formentlig uønsket - kan signalere og bidrage til en A og en B pædagoguddannelse.

- **Tilsigtet mobilitet?:** Et argument for moduleringen af pædagoguddannelsen har været knyttet sammen med ønsket om øget mobilitet mv. Altså det forhold, at studerende skulle kunne tage moduler på andre udbudssteder. Jf. skemaet over modulets placering kan vi konstatere, at modulet – på trods af at der er tale om et nationalt modul - er placeret ret forskelligt. Ligesom uddannelsens øvrige moduler har forskellig udformning, indhold og tilrettelæggelse på UC'erne. Hvis mulighed for mobilitet var målet, så understøttes det det ikke med den forskellighed.
- **Modulering og vidensgrundlaget?:** Med moduleringen af pædagoguddannelsen er et læringsmæssigt grundsyn om progression i læring hos de studerende øjensynligt ophævet. Moduleringen ser ud til at medføre, at undervisere mister overblikket over og forståelsen for den samlede pædagoguddannelse, sammenhængen i uddannelsen, og hvordan og i hvilket omfang viden, tematikker, indhold mv. er integreret andre steder i uddannelsen. Spørgsmålet, som vi mener, der kan rejses er, om moduleringen kvalificerer pædagogprofessionens vidensgrundlag? – eller om ikke der på baggrund af moduleringen sker en forfladigelse og udvanding af vidensgrundlaget, tab af progression og stabile læreprocesser?
- **Pædagoguddannelsesnet.dk?** Pædagoguddannelsens fælles hjemmeside, hvor materialer skal hentes, er ikke opdateret, ligesom materialer er svære at finde frem til. Arbejdsgruppens anbefaling er, at der arbejdes med denne hjemmeside, og at den opdateres, således at det er muligt at finde de korrekte materialer og oplysninger om det nationale modul på denne side. Det er problematisk, at f.eks. ændringer vedr. prøveformer mv. ikke opdateres med det samme på hjemmesiden, da det er her undervisergruppen skal kunne hente informationer om de nationale moduler.

5. Afsluttende bemærkninger

Arbejdsprocessen har været udfordret af udskiftninger i arbejdsgruppen og manglende informationer om udskiftningerne, ligesom der har været uklarhed med hensyn til opnåelse af

informationer, referencepersoner og datoer for levering af materialer og planer. Det er gruppens anbefaling, at der ved lignende opgaver skabes klarhed over sådanne forhold fra begyndelsen.

Bilag 1:

Kære underviser på pædagoguddannelsen,

I forbindelse med modulet *Professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik* er der nedsat en national arbejdsgruppe, der har til opgave at:

- A) udarbejde en oversigt over forsknings- og udviklingsbaseret viden relevant for det konkrete nationale modul, som er arbejdsgruppens genstandsfelt (<http://paedagoguddannelsenet.dk/>)
- B) At forestå en løbende erfaringsopsamling på – og en første evaluering af – implementeringen af det konkrete, nationale modul, som er arbejdsgruppens genstandsfelt

Det er forskelligt hvor langt man er i de forskellige UC'er, mht. gennemførelsen af modulet *Professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik*, men på dit uddannelsessted har I gennemført modulet, hvorfor vi gerne vil høre om jeres erfaringer med modulet og brugen af den dertilhørende udarbejdede forskningsoversigt. Vi vil derfor bede dig besvare nedenstående evalueringsskema og returnere besvarelsen til: Gitte Lyng Rasmussen glr@ucc.dk

På forhånd tak for din besvarelse!

Venlig hilsen

Britta Kusk Nørgaard, Hans Månsson og Gitte Lyng Rasmussen

Evaluering af modulet:

Evalueringen omfatter:

- 1) Planlægningsfasen
- 2) Gennemførelsen

1) Planlægningsfasen:

- a. I hvilket omfang finder du nedenstående overskuelige ift. planlægning og gennemførelse af undervisningen?
 - i. Modulbeskrivelse (se skema)
 - ii. Læringsmål (se skema)
 - iii. Forskningsoversigt (specielt i forhold til forskningsoversigten: har du anvendt den, og i givet fald hvordan, og i benægtende fald, hvorfor ikke, og hvad mangler du?) (du finder linket i det ovenstående og her: <http://paedagoguddannelsenet.dk/>

- b. Er der elementer i indholdsbeskrivelsen og eller læringsmålene, som du vægter særligt højt?

2) Gennemførelsen:

- a. Nævn max 3 ting der i din undervisning lykkedes ift. indholdsbeskrivelse, læringsmål og læringsudbytte.
- b. Nævn max 3 ting kan eller burde ændres i indholdsbeskrivelsen og læringsmålene.
- c. På hvilken måde bidrog forskningsoversigten til gennemførelse af modulet?

3) Øvrige kommentarer:

Modulets indholdsbeskrivelse, læringsmål, vidensmål og kompetencemål er i bekendtgørelsen defineret således:

Modulets titel	Professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik
Modulets omfang	10 ECTS-point
Modulets placering	Specialisering i social- og specialpædagogik
Modulets indhold	<p>Modulet tager et historisk, etisk og videnskabeligt udgangspunkt i social- og specialpædagogisk praksis.</p> <p>I modulet fokuseres på viden om social og specialpædagogikkens historiske og aktuelle udfordringer, etiske dilemmaer og aktuelle paradigmer i relation til social- og specialpædagogisk arbejde og praksis med mennesker i udsatte positioner.</p> <p>I modulet kombineres det historiske udgangspunkt med viden om, hvordan videnskabelige metoder – herunder evidensbaserede metoder – indgår i social- og specialpædagogikkens teori og praksis.</p>
Modulets læringsmål	<ul style="list-style-type: none"> • Den studerende kan redegøre for, analysere og håndtere social- og specialpædagogisk aktuelle praksis ud fra et historisk perspektiv. • Den studerende kan anvende forskningsbaseret viden i analyser og vurderinger, der understøtter udvikling, læring og livsbetingelser blandt mennesker i udsatte positioner. • Den studerende kan udvikle social- og specialpædagogisk praksis gennem håndtering af professionsetik i relation til egne og andres undersøgelser af social- og specialpædagogisk praksis

Modulets evaluering	<p>Med udgangspunkt i en problemstilling fra social- og specialpædagogisk praksis skal den studerende tage udgangspunkt i en undersøgelse eller udfærdige et projekt, der undersøger praksis.</p> <p>I projektet skal der redegøres for den eller de anvendte metoder, den analytiske tilgang, og de forskningsetiske implikationer.</p> <p>Form: Synopsis, med mundtlig fremlæggelse, evt. med deltagelse af aftagerfeltet.</p>
Modulet giver den studerende mulighed for at tilegne sig følgende kompetenceområder med tilknyttede videns- og færdighedsmål:	
Kompetenceområder	<p>Social- og specialpædagogik:</p> <p>Kompetenceområde 1: Mennesker i udsatte positioner</p> <p>Kompetenceområde 2: Identitet og fællesskab</p>
Modulets vidensmål	<p>Den studerende har viden om</p> <ul style="list-style-type: none"> • teorier og metoder i relation til pædagogisk praksis – herunder evidensbaserede metoder, • forandringer i synet på mennesker i udsatte positioner og på de social- og specialpædagogiske opgaver over tid, • etiske og institutionelle dilemmaer vedrørende det udsatte menneskes autonomi og mestring af eget liv, • udvikling, læring og livsbetingelser hos mennesker inden for de tre målgrupper.
<i>Modulets færdighedsmål</i>	<p>Den studerende kan</p> <ul style="list-style-type: none"> • vurdere vidensgrundlaget for pædagogisk praksis – herunder anvende videnskabelige metoder til undersøgelse og udvikling af pædagogisk praksis, • basere pædagogisk praksis på analyser og vurderinger af aktuelle paradigmer i det social- og specialpædagogiske arbejde og i samfundet, • understøtte autonomi og mestring af eget liv for mennesker i udsatte positioner, • basere en differentieret pædagogisk indsats på det enkelte menneskes situation, perspektiv og forudsætninger.

På forhånd tak for din besvarelse!

Venlig hilsen

Britta Kusk Nørgaard, Hans Månsson og Gitte Lyng Rasmussen

Bilag 2:

Interviewguide til underviserne på det nationale modul: Professionsviden og forskning

Indhold:

- Hvordan omsætter I den nationale modulbeskrivelse i planlægningen af modulet?
- Hvilket indhold vægter I i undervisningen i forhold til kompetencemålet? (videns- og færdighedsmålene)?
- Hvordan har I anvendt forskningsoversigten i modulet?
- Hvordan lykkedes det jer at lave en kobling mellem teori og praksis?
- Ville det se anderledes ud, hvis I havde en anderledes 'holdbesætning'?
- Hvad i de studerendes evalueringer har fået jer til at lave ændringer i modulet?

Modulets tilrettelæggelse/didaktik:

- Hvordan tilrettelægges modulet konkret under hensyntagen til studieaktivitetsmodellen:
 - Forelæsninger
 - Projekter
 - Vejledninger/feedback
 - Holdundervisning
 - Casearbejde
 - Fælles arrangementer
 - Workshops
 - Fremlæggelser

Struktur:

- Hvad tænker du om modulets placering i uddannelsen? (tidspunkt i uddannelsen + tidspunkt i kalenderåret)
- Hvad tænker du om modulets længde i forhold til omfang?
- Hvordan tænker du modulgodkendelses proceduren? (opgaver i modulet mv.)
- Hvordan tænker du om prøveformen? (præsentationportfolioens vægtning, som ikke værende en del bedømmelsesgrundlaget /fællesgjort præsentationsportfolio)

Har du anbefalinger til modulet, du gerne vil videregive til ekspertgruppen?